
คำปรารภ

เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดสถาปนาพระอัฐิสมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร

ทั้งนี้ก็โดยที่ทรงพระราชอนุสรณ์คำนึงถึงพระคุณูปการที่สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น ทรงปฏิบัติบำเพ็ญ ทั้งต่อพระองค์และต่อคณะสงฆ์ พุทธบริษัท ชาดิบ้านเมืองเป็นอเนกประการมายาวนาน ถิ่นคนนาโดยพระชนมายุ ก็ถึง ๑๐๐ ปี โดยพระสมณฐานันดรที่สกลมหาสังฆปริณายกก็ถึง ๒๔ ปี ซึ่งนับว่ายาวนานกว่า สมเด็จพระสังฆราชพระองค์ใดในยุคกรุงรัตนโกสินทร์ กล่าวโดยพระสมณกิจอันนับเนื่องในบรมนาถบพิตรสมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น ก็ได้ทรงสนองพระราชกิจจานุกิจอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องมาทั้ง ๒ รัชกาล กล่าวคือ

ในบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น ก็ได้ทรงปฏิบัติพระสมณกิจฉลองพระเดชพระคุณ เริ่มแต่ครั้งเสด็จออกทรงผนวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๙ เป็นต้นมา โดยทรงรับพระภาระ เป็นพระอภิบาลและร่วมถวายพระธรรมวินัยใกล้ชิดตลอดระยะเวลาที่ทรงบำเพ็ญเนกขัมมปฏิบัติและสมณวัตรจริยาระหว่างที่เสด็จประทับ ณ พระปิ่นหย่า วัดบวรนิเวศวิหารเป็นเวลา ๑๕ วัน แม้เมื่อทรงลาผนวชเสด็จคืนสู่พระราชการบริหาร สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น ก็ยังได้ถวายธรรมานุศาสน์ตามกาลานุกาล ถวายพระธรรมเทศนามงคลวิเสสภคาและพระธรรมภคาในการพระราชพิธีมาโดยตลอด สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้นจึงทรงเป็นที่ทรงเคารพบูชาในสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรฯ บรมนาถบพิตร เป็นที่ยิ่ง

ในบรมนาถบพิตร รัชกาลปัจจุบัน สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น ก็ได้ทรงปฏิบัติพระสมณกิจฉลองพระราชกิจจานุกิจมาแต่ครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ นับแต่ทรงเป็นผู้คิดพระนามถวายประกอบพระราชดำริแต่เมื่อแรกพระราชสมภพ ได้ถวายพระอนุศาสน์และพระศาสนโนวาทีในโอกาสต่าง ๆ แต่ครั้งยังทรงเป็นพระราชกุมาร ทั้งได้เสด็จมาถวายสักการะและทรงสนทนาธรรม ณ วัดบวรนิเวศวิหารบ่อยครั้ง กระทั่งเสด็จออกทรงผนวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๑ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น ขณะทรงดำรงสมณศักดิ์ที่ สมเด็จพระญาณสังวร ก็ได้ทรงปฏิบัติหน้าที่เป็นพระราชกรรมาจจาจารย์ และรับภาระเป็นพระอาจารย์ถวายพระธรรมวินัยตลอดเวลาที่ทรงผนวชเสด็จประทับ

ณ พระปิ่นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นเวลา ๑๕ วัน เมื่อทรงลาผนวชแล้ว ก็ยังได้ถวายธรรมานุศาสน์ และถวายธรรมกถาตามกาลานุกาลตลอดมา

ด้วยพระสมณกิจและพระสมณวัตรที่สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น ได้ทรงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ยาวนานในบรมนาถบพิตรทั้ง ๒ พระองค์ ดังพรรณนามา สมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้น จึงทรงเป็นที่ทรงศรัทธาปสาทะและทรงเป็นที่ทรงเคารพบูชาในพระองค์เป็นที่ยิ่ง

เพื่อเป็นการถวายพระเกียรติยศและเทิดทูนบูชาอย่างสูงสุด กอปรด้วยพระราชศรัทธาปสาทะให้เป็นที่ปรากฏแก่ทวยราษฎร์ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดสถาปนาพระอัฐิสมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ขึ้นเป็น สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวง มีพระนามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร วชิราลงกรณ ราชานิษักรมณาจารย์

สุขุมธรรมวิธานดำรง อริยวงศาตถญาณวิมล สกลมหาสังฆปริณายก ตรีปิฎกปริยัติธาดา

วิสุทธจริยาธิสมบัตติ สุวฑฺฒนภิกษานสังฆวิสุต ปาวจนุตตมพิสาร วชิรญาณวงศวิวัฒน์ พุทธบริษัทคารวสถาน

วิจิตรปฏิภาณพัฒนคุณ วิบุลสีลาจารวัตรสุนทร สรรพคุณิศรมหาสังฆาธิบดี ศรีสมณุดมบรมบพิตร

การที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดสถาปนาพระอัฐิสมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ขึ้นเป็น สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร ครั้งนี้ นับว่าเป็นเหตุการณ์วิเศษอย่างหนึ่งในประวัติศาสตร์คณะสงฆ์ไทย เพราะไม่เคยมีมาก่อน และนับเป็นแบบธรรมเนียมที่เริ่มมีขึ้นในรัชกาลนี้เป็นปฐม ปวงพุทธบริษัทจึงรับพระบรมราชโองการนี้ไว้เหนือเกล้าด้วยความปิติยินดีเป็นล้นพ้น อันเป็นสิ่งส่องแสดงถึงพระราชหฤทัยที่ฝักใฝ่ในพระพุทธศาสนา ส่องแสดงถึงพระราชเจตจำนงที่จะยกยอพระพุทธศาสนาให้จรัสรัญวัฒนา และเป็นที่สักการะบูชาของปวงชนชาวไทยตลอดไป